

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

## § 113

### **Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman ohjelmasuunnitelma (kehittämiskokousasia)**

TRE:1592/00.01.03/2026

Valmistelija / lisätiedot:  
Nurminen Mikko

#### **Valmistelijan yhteystiedot**

Kehitysjohtaja Heini Ruski, puh. 041 730 0921 ja hankejohtaja Tero Tenhunen, puh. 050 540 2860, etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Lisätietoja päätöksestä**

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

#### **Päätös**

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

#### **Päätösehdotus**

Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman ohjelmasuunnitelma hyväksytään.

#### **Kokouskäsitely**

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, suunnittelujohtaja Jukka Lindforsille, yleiskaavapäällikkö Pia Hastiolle, hankejohtaja Tero Tenhuselle ja kehitysjohtaja Heini Ruskille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Venla Vuorinen, Juho Hirvelä, Lauri Lindén ja Sirpa Pursiainen-Hautala poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen kehittämiskokousasioiden tultua käsitellyiksi.

#### **Perustelut**

Kaupunginhallitus esitti 30.6.2025 uutena kaupunkikehitysohjelmalla käynnistettäväksi etelän kasvusuunnan eli nykyisen järjestelyratapihan alueen, Hatanpään ja Lakalaivan alueen kehittämisen. Kaupunginvaltuusto päätti Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman käynnistämisestä 10.11.2025 hyväksyessään vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2029 taloussuunnitelman (§ 176).

Myös Ilmari Nurmisen pormestariohjelma Meidän Tampere sisältää valtuustokauden 2025-2029 kehittämistavoitteet eteläisen suunnan kehittämiseksi: Etelän suunta, eli nykyisen järjestelyratapihan alue, Hatanpää ja Lakalaiva, on yksi tulevaisuuden kasvun painopistealueista, joka kytkeytyy laajemmin koko kaupunkiseudun kehitykseen. Tuemme alueen kehittymistä ohjelmallisesti edistämällä järjestelyratapihan siirtoa sekä alueen suunnittelua yhdessä alueen maanomistajien, valtion ja kaupunkiseudun kuntien kanssa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

Kehitysohjelmalle on laadittu ensimmäinen ohjelmasuunnitelma. Sen hyväksyminen käynnistää ohjelman toteutuksen.

#### *Johdonmukaisesti rakennettu pitkä kaupunkikehityspolku*

Järjestelyratapihalle on osoitettu uusi sijainti Pirkanmaan maakuntakaavassa Lempäälän kunnan alueelle. MAL-sopimukset (maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukset) ovat valtion ja Suomen suurimpien kaupunkiseutujen välisiä pitkän aikavälin yhteistyösopimuksia. Voimassa olevassa MAL-sopimuksessa on sovittu ratapihan siirron selvittämisestä valtion ja Tampereen kaupunkiseudun yhteistyössä. Järjestelyratapihan siirto voi toteutua todennäköisesti vasta useiden vuosikymmenten kuluttua.

Kaupunkikehitysohjelmat eroavatkin muista kehitysohjelmista muun muassa siten, että niiden elinkaari ulottuu useiden valtuustokausien yli ja ne kohdentuvat tietyn maantieteellisesti rajatun alueen kehittämiseen. Kaupunkikehitysohjelmat sisältävät myös tyypillisesti merkittäviä julkisia ja yksityisiä investointeja, ja ulkoisilla sidosryhmillä on niiden toteutuksessa keskeinen rooli.

Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman kesto on vielä tavallistakin pidempi: tavoitteena on suunnitella kaupunkia aina vuoteen 2060 saakka. Kehitysohjelman suunnittelu ja toimenpiteiden toteuttaminen ulottuvat siis yhdeksän valtuustokauden ajalle. Pitkän aikavälin suunnittelu on ollut ennenkin osa Tampereen menestystarinaa: rohkeita kaupunkikehityshankkeita on viety määrätietoisesti eteenpäin, vaikka aikajänteet ovat olleet pitkiä, ja tielle on osunut monenlaisia muutoksia. Samalla on kuitenkin kyetty saamaan aikaan onnistumisia matkan varrella. Ne vahvistavat uskoa kaukana hämöttävän vision toteutumiseen. Siksi myös tässä kehitysohjelmassa on vuosikymmenten taakse ulottuvien hyötytavoitteiden lisäksi myös lyhyemmän aikavälin tavoitteita ja nopeampia toimenpiteitä.

Ohjelmasuunnitelman tärkein sisältö onkin juuri tavoitteiden asettaminen ohjelmalle. On kuitenkin huomionarvoista, että ohjelmasuunnitelmaa päivitetään suunnittelun edetessä. Nykyisessä toimintaympäristön muutosvauhdissa on varauduttava suunnanmuutoksiin ja jatkuvaan oppimiseen. Etenkin teknologian kehitysvauhti, ekologinen kestävyyskriisi ja geopolittiset muutokset vaikeuttavat tulevaisuuden ennakoimista. Emme voi ennustaa luotettavasti kaupunkimme tulevaisuutta vuoteen 2060, mutta tarvitsemme suunnan ja suunnitelman toimintamme johtamiseen.

#### *Ohjelman ydin on eteläisen kantakaupungin strateginen uudistaminen*

Kehitysohjelman päätehtävä on keskustan eteläpuolisen kantakaupungin kehittäminen: kasvun suuntaaminen kestävästi olemassa olevan kaupunkirakenteen sisällä. Luomme uudenlaista, vihreää, kestävä ja viihtyisää kaupunkia lähelle keskustaa. Ohjelman ensimmäiset vaiheet sisältävät järjestelyratapiha-alueen kehittämismahdollisuuksien selvittämistä jo ennen ratapihan siirtoa, Lakalaivan rautatieaseman,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

Vuoreksen ratikkahaaran ja muiden liikenteen solmukohtien suunnittelua ja Lokomon alueen kehitysaskelia.

Tampere on valtakunnallisesti tärkeä raideliikenteen risteusasema. Tavaraliikenteen järjestelyratapiha vie kaupunkitilaa lähellä kaupungin keskustaa. Aluerakenteen tiivistämisen ja kaupungin kasvun suuntaamisen vuoksi kehitysohjelman tärkein tavoite on edistää järjestelyratapihan siirtoa maakuntakaavassa osoitettuun sijaintiin.

Jotta eteläisen kantakaupungin kehittämispotentiaali voi vapautua järjestelyratapihan siirtymisen myötä, tarvitsemme myös seudullisen kilpailukyvyyn vahvistamista. Edunvalvonnan kokonaisuus muodostuu seudullisesta, maakunnallisesta, kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Tavoitteena on varmistaa Tampereen seudun ja Pirkanmaan menestys kansallisessa ja kansainvälisessä kilpailussa asukkaista, elinkeinoista ja elinvoimaa tuottavasta myönteisestä kierteestä. Toimenpiteiden seurauksena rakentuva yritysalue on yksi seudun merkittävimmistä sijainneista elinkeinoille ja etenkin teollisuudelle. Elinkeinoalueen toteuttaminen edellyttää Pirkanmaan maakuntakaavan aluevarauksin osoitettujen Tampereen läntisten väylähankkeiden toteuttamista. Näiden edistämiseen tarvitsemme seudullisen yhteisponnistuksen, jonka onnistuminen mitataan vuosikymmenten kuluttua.

#### *Ohjelman ensimmäiset konkreettiset toimenpiteet*

Ohjelman aikajänne on pitkä, mutta jo kuluvalle valtuustokaudella on paljon tehtävää ja saavutettavaa. Ohjelman ensivaiheen toimenpiteitä ovat muun muassa

- kehitysohjelman organisointi ja resursointi, ohjaus ja johtamisrakenteiden perustaminen,
- alueen vaiheleiskaavan laadinta,
- järjestelyratapihan alueen kehittämisedellytysten selvittäminen jo ennen ratapihan siirtoa,
- liikennejärjestelmän ja liikenteen solmukohtien suunnittelu, mm. Lakalaivan rautatieaseman kytkentä Vuoreksen raitiotiehen ja muuhun liikennejärjestelmään,
- ensimmäisten kehitysaskelten valmistelu mm. Lokomon alueella sekä
- seudullisen ja valtakunnallisen yhteistyön ja edunvalvonnan käynnistäminen sekä tavoitteiden kirkastaminen ja yhteensovittaminen.

Etelän kasvusuunta -kehitysohjelma muuttaa kaupunkirakennetta merkittävästi, ja siihen liittyy myöhemmin isoja taloudellisia ja maankäytöllisiä päätöksiä, jotka vaativat laajaa tukea ja yhteistä näkemystä tulevaisuudesta. Ohjelmasuunnitelman hyväksyminen on vasta kehitysohjelman toteutuksen käynnistävä päätös. Liitteenä oleva ohjelmasuunnitelma havainnollistaa ohjelman käynnistämisen vaiheen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

näkymää. Koska kyse on erittäin pitkän aikavälin ja laajan sidosryhmäyhteistyön ohjelmasta, tavoitteet voivat tarkentua matkan varrella erityisesti ensimmäisinä ohjelmavuosina, kun tietopohja lisääntyy ja yhteistyö jäsentyy.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (2.9.2025) 14.1 §:n 9. kohdan mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on ohjata kaupunkistrategian toteutusta tukevia kehitysohjelmia.

#### **Tiedoksi**

Mikko Nurminen, Tero Tenhunen, Heini Ruski, Pia Hastio, Tuomas Huhtala

#### Liitteet

1 Kh keko 30.3.2026 Etelän kasvusuunta -kehitysohjelman ohjelmasuunnitelma

2 Kh keko 30.3.2026 Lyhyt esitysaineisto Etelän kasvusuunnan kehitysohjelman ohjelmasuunnitelmasta

#### **Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle**

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 9.4.2026 [www.tampere.fi](http://www.tampere.fi).

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 9.4.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla [www.tampere.fi](http://www.tampere.fi). Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere  
09.04.2026

Leeni Herrala  
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

## **Muutoksenhakukielto**

§113

## **Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)